

ชวาวนาปี

โครงการพัฒนาการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด

๑. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ ๓

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑.๒ แผนแม่บทฯ ประเด็น การเกษตร แผนย่อย เกษตรปลอดภัย/เกษตรชีวภาพ/การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

๑.๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

๒. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศชนิดหนึ่งมีการปลูกเพื่อการค้าและบริโภค โดยจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออก และอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่มีการผลิตข้าวเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ทั้งฤดูนาปีและฤดูนาปรัง มีพื้นที่โดยเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓ ในฤดูนาปี เท่ากับ ๖๑๘,๑๑๒ ไร่ ผลผลิตเท่ากับ ๖๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ และเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔ ฤดูนาปรังเท่ากับ ๓๑๖,๗๙๙ ไร่ ผลผลิตเท่ากับ ๖๒๘ กิโลกรัมต่อไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๖๔) จะเห็นได้ว่าผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่ด้วยศักยภาพของพื้นที่และพันธุ์ข้าวที่ปลูกแล้ว จังหวัดฉะเชิงเทรายังสามารถเพิ่มผลผลิตได้มากยิ่งขึ้นไปอีก รวมทั้งยังสามารถลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ของเกษตรกรจากผลผลิตต่อไร่ที่สูงขึ้น จากที่ตั้งของจังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และนโยบายส่งเสริมให้จังหวัดฉะเชิงเทราเป็น เมืองอัจฉริยะ (Smart City) ซึ่งมีการผลิตที่มุ่งเน้นเพิ่มมูลค่า ใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบายการใช้ BCG Model เข้ามาช่วยโดยเฉพาะภาคการเกษตรในพื้นที่ที่มีการปลูกข้าว จำเป็นที่จะต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวสมัยใหม่ซึ่งเข้ามาช่วยในเรื่องดังกล่าวได้อีกด้วย เช่น การปรับพื้นที่ด้วยเลเซอร์ (LLL) ช่วยให้พื้นที่เรียบสม่ำเสมอ การใช้น้ำมันเพื่อสูบน้ำเข้าแปลงใช้เวลาสั้นลงต้นทุนด้านเชื้อเพลิงก็ลดลงไปด้วย โดยลดการใช้น้ำมันในการสูบน้ำลงได้ร้อยละ ๔๕-๕๐ ลดระยะเวลาการสูบน้ำลงได้ร้อยละ ๕๘ ลดปัญหาวัชพืชได้ร้อยละ ๘๐ และเพิ่มผลผลิตได้ร้อยละ ๕-๑๐ (ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท, ๒๕๖๑) เครื่องหยอดข้าวแทนการหว่านทำให้การใช้เมล็ดพันธุ์ลดลงและต้นข้าวขึ้นเป็นแถวลดการเป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรคและแมลงได้ และการใช้อากาศยานไร้คนขับ หรือโดรนทางการเกษตรฉีดพ่นควบคุมศัตรูข้าว สามารถทำงานได้รวดเร็วและแม่นยำกว่าวิธีการฉีดพ่นแบบเดิม เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสมัยใหม่มีประโยชน์ทั้งการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สามารถลดการใช้ปัจจัยในการผลิตลงได้ชัดเจน เพียงแต่การยอมรับของเกษตรกรในการเลือกใช้นวัตกรรมดังกล่าว จำเป็นต้องสร้างแปลงต้นแบบให้เกษตรกรเห็นชัดเจนตั้งแต่การเตรียมดินไปจนถึงการเก็บเกี่ยว โดยใช้พื้นที่แปลงใหญ่ข้าว หรือศูนย์ข้าวชุมชนเป็นพื้นที่ต้นแบบแล้วขยายผลต่อไปในชุมชน และกลุ่มเกษตรกรอื่นต่อไป รวมถึงการเชื่อมโยงตลาดที่ผู้ประกอบการรับซื้อผลผลิตให้ราคาสูงกว่าท้องตลาดทั่วไป และนำผลผลิตที่ได้ไปเพิ่มมูลค่า ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาแปลงต้นแบบการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตข้าว

๒. เพื่อเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตและตลาดในการรับซื้อผลผลิตข้าวแบบเฉพาะพันธุ์ข้าว

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตข้าวลดลง ผลผลิตเพิ่มขึ้น และมีตลาดรับซื้อผลผลิตที่ให้ราคาสูงกว่าทั่วไป

๕. ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย

- ๑. ต้นทุนการผลิตลดลงมากกว่าร้อยละ ๑๐ และผลผลิตเพิ่มมากกว่าร้อยละ ๑๐
- ๒. การผลิตข้าวใช้น้ำลดลงมากกว่าร้อยละ ๒๐-๒๕
- ๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการรับซื้อในราคาสูงกว่าท้องตลาดทั่วไปต้นละ ๒๐๐ บาท

๖. พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่นาแปลงใหญ่ และศูนย์ข้าวชุมชน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

๗. กลุ่มเป้าหมาย

- ปีที่ ๑ กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอมะนัง กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และกลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ตำบลท่าถ่าน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
- ปีที่ ๒ ขยายผลในพื้นที่กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ และศูนย์ข้าวชุมชน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

๘. งบประมาณ (ล้านบาท)

โครงการ/กิจกรรม	ปี					รวม (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
โครงการพัฒนาการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และเชื่อมโยงการตลาด	๓,๗๕๕,๙๔๐	๑,๒๙๒,๕๐๐	๑,๒๙๒,๕๐๐	๑,๒๙๒,๕๐๐	๑,๒๙๒,๕๐๐	๘,๙๒๕,๙๔๐	
ต้นทุน กิจกรรมที่ ๑ แปลงต้นแบบการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	๓,๓๗๓,๔๔๐	๙๑๐,๐๐๐	๙๑๐,๐๐๐	๙๑๐,๐๐๐	๙๑๐,๐๐๐	๗,๐๑๓,๘๔๐	หน่วยงานหลัก: ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตรอำเภอ
ต้นทุน กิจกรรมที่ ๒ โกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดินด้วยเทคโนโลยีพัฒนาที่ดิน (พด.)	๓๗๓,๕๐๐	๓๗๓,๕๐๐	๓๗๓,๕๐๐	๓๗๓,๕๐๐	๓๗๓,๕๐๐	๑,๘๖๗,๕๐๐	หน่วยงานหลัก: สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตรอำเภอ
กลางทาง กิจกรรมที่ ๓ เชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเฉพาะพันธุ์ข้าว	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	หน่วยงานหลัก: ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตรอำเภอ ภาคเอกชน: บริษัท สยามคริสตัลไรซ์ จำกัด

โครงการ/กิจกรรม	ปี					รวม (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
ปลายทาง กิจกรรมที่ ๔ เชื่อมโยง การผลิตและการตลาด เฉพาะพันธุ์ข้าว	-	-	-	-	-	-	หน่วยงานหลัก: ศูนย์วิจัยข้าว ฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา และ สำนักงานเกษตรอำเภอ ภาคเอกชน: บริษัท สยาม คริสตัลไรซ์ จำกัด

๙. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑	กิจกรรมที่ ๑ แปลงต้นแบบการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ - ชี้แจงกลุ่มเกษตรกร เลือกพื้นที่จัดทำแปลงต้นแบบ ผลิตเมล็ดพันธุ์ จำนวน ๑๕๐ ไร่ และแปลงผลิตข้าวคุณภาพดี จำนวน ๙๐๐ ไร่ - ประเมินก่อนเริ่มโครงการ - จัดทำแปลงต้นแบบโดยปรับพื้นที่ด้วยเลเซอร์ และใช้โดรนทางการเกษตร แบ่งเป็นแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ และแปลงผลิตข้าวคุณภาพดี - ประเมินหลังดำเนินการ ประเมินการยอมรับ	หน่วยงานหลัก: ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตรอำเภอ
๒	กิจกรรมที่ ๒ โลกปลอดอ้อยเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดินด้วยเทคโนโลยีพัฒนาที่ดิน (พด.) - ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา สนับสนุนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย แปลงผลิตข้าวคุณภาพดี กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม (กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ ต.คลองอุดมชลจร อ. เมือง จำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่ , ต.ศาลาแดง อ.บางน้ำเปรี้ยว จำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่ และ ต.ท่าถ่าน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา จำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่) - จัดประชุมชี้แจงให้ความรู้กลุ่มเกษตรกรถึงวัตถุประสงค์การดำเนินงานโครงการโลกปลอดอ้อย เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดินด้วยเทคโนโลยีพัฒนาที่ดิน - โลกปลอดอ้อยเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดินด้วยเทคโนโลยีพัฒนาที่ดิน - ติดตามผลการดำเนินงาน จัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผลการเปลี่ยนแปลง	หน่วยงานหลัก: สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตรอำเภอ
๓	กิจกรรมที่ ๓ เชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเฉพาะพันธุ์ข้าว - ประชุมชี้แจงการดำเนินงานในกิจกรรมที่ ๑ และ ๒ จำนวน ๒ ครั้ง ผู้เข้าร่วมประชุม ๖๐ ราย เพื่อวางแผนการผลิตและการตลาด - ทำข้อตกลง MOU ในการซื้อการขายผลผลิต - จัดทำข้อมูลการผลิต การเก็บเกี่ยว และปริมาณผลผลิตที่จะส่งให้ภาคเอกชน	หน่วยงานหลัก: ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตรอำเภอภาคเอกชน: บริษัท สยามคริสตัลไรซ์ จำกัด

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

- ๑๐.๑ หน่วยงานหลัก: ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา
- ๑๐.๒ หน่วยงานสนับสนุน: สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ดำเนินการ
- ๑๐.๓ ภาคเอกชน: บริษัท สยามคริสตัลไรซ์ จำกัด

๑๑. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๑.๑ เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวสมัยใหม่
- ๑๑.๒ เกษตรกรยอมรับและนำเทคโนโลยีการผลิตข้าวสมัยใหม่ไปใช้
- ๑๑.๓ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตข้าวลดลง และผลผลิตเพิ่มขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวสมัยใหม่
- ๑๑.๔ มีการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่าในการผลิตข้าว
- ๑๑.๕ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตแบบเชื่อมโยงตลาด

แบบฟอร์มรายละเอียดจำแนกตามบรายจ่าย (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

โครงการ BCG model ข้าว

หน่วย : บาท

งบรายจ่าย - รายการ (ทะเบียนรายการ ประเภทรายการ ของสำนักงานงบประมาณ)	งบประมาณ		คำชี้แจง
	๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	
จังหวัด/กลุ่มจังหวัด.....			
แผนงาน : บริหารจังหวัดและกลุ่มจังหวัด			
ผลผลิต :			
โครงการพัฒนาการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด		๓,๗๕๕,๙๔๐	
กิจกรรมที่ ๑ แปลงต้นแบบการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่		๓,๓๗๓,๙๔๐	เจ้าภาพหลัก : ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา
๑. งบดำเนินงาน ๑.๑ ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ ๑.๑.๒ ค่าใช้สอย (๖) ค่าจ้างเหมาบริการ ๑.๑.๓ ค่าวัสดุ ๒. งบครุภัณฑ์		๓๐๐,๐๐๐ - ค่าจ้างเหมาปรับพื้นที่ด้วยเลเซอร์ (LLL) จำนวน ๑๕๐ ไร่ๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ๑๕๐,๐๐๐ - ค่าจ้างเหมาจัดทำแปลงต้นแบบ จำนวน ๑๕๐ ไร่ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ๔๐,๐๐๐ - ค่าจ้างเหมาเก็บข้อมูลก่อนและหลังดำเนินโครงการ จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท ๔๒๐,๐๐๐ - ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวจำนวน ๑) สำหรับแปลงต้นแบบ ๓,๐๐๐ กิโลกรัมๆละ ๒๐ บาท (รวมค่าขนส่ง) เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท ๒) สำหรับแปลงผลิตข้าวคุณภาพดี ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัมๆละ ๒๐ บาท (รวมค่าขนส่ง) เป็นเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท - ชุดรถแทรกเตอร์พร้อมอุปกรณ์ปรับพื้นที่ด้วยระบบเลเซอร์ จำนวน ๑ ชุด ประกอบไปด้วย ๑) รถแทรกเตอร์ ขนาด ๙๗ แรงม้า ๒) อุปกรณ์ปรับพื้นที่ด้วยระบบเลเซอร์ ๓) จอบหมุนพรวนดินแนวตั้ง ๑๕๖๕,๐๐๐ ๔๖๐,๑๐๐ ๓๐๔,๕๙๐ ๑๓๓,๗๕๐	
กิจกรรมที่ ๒ โลกสโตซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดินด้วยเทคโนโลยีพัฒนา		๓๗๓,๕๐๐	เจ้าภาพหลัก : สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา
๑. งบดำเนินงาน ๑.๑ ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ ๑.๑.๒ ค่าใช้สอย (๖) ค่าจ้างเหมาบริการ ๑.๑.๓ ค่าวัสดุ (๑) วัสดุการเกษตร		๓๐๖,๐๐๐ - ค่าจ้างเหมาโลกสโตซังแปลงผลิตข้าวคุณภาพดี จำนวน ๙๐๐ ไร่ ๆ ละ ๓๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๖,๐๐๐ บาท ๖๗,๕๐๐ - ค่าน้ำมันก๊าดชีวภาพบรรจุแกลลอนพร้อมขนส่ง จำนวน ๔,๕๐๐ ลิตร ๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๖๗,๕๐๐ บาท	
กิจกรรมที่ ๓ เชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเฉพาะพันธุ์ข้าว		๙,๐๐๐	เจ้าภาพหลัก : ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา
๑. งบดำเนินงาน ๑.๑ ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ ๑.๑.๒ ค่าใช้สอย (๖) ค่าจ้างเหมาบริการ (๗) ค่าใช้จ่ายในการประชุม สัมมนา และจัดอบรม ๑.๑.๓ ค่าวัสดุ		๖,๐๐๐ - ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมจำนวน ๒ ครั้ง ประกอบไปด้วย ๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒ วันๆละ ๑ มื้อๆละ ๓๐ รายๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท ๓,๐๐๐ ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒ วันๆละ ๒ มื้อๆละ ๓๐ รายๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท	

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้

พื้นที่เป้าหมาย

๑. แปลงต้นแบบ กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑.๑ กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมือง เกษตรกร จำนวน ๓ ราย พื้นที่ ๕๐ ไร่

๑.๒ กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จำนวน ๓ ราย พื้นที่ ๕๐ ไร่

๑.๓ กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ตำบลท่าถ่าน อำเภอพนมสารคาม จำนวน ๓ ราย พื้นที่ ๕๐ ไร่

๒. แปลงผลิตข้าวคุณภาพดี กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่

๒.๑ กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมือง เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่

๒.๒ กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่

๒.๓ กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ตำบลท่าถ่าน อำเภอพนมสารคาม จำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่

มะม่วง

โครงการผลิตปุ๋ยหมักจากเปลือกมะม่วงอย่างมีคุณภาพ

๑. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ ๓

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑.๒ แผนแม่บทฯ ประเด็น การเกษตร แผนย่อย สินค้าเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๑.๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๒. หลักการและเหตุผล

ด้วยปัจจุบันทางภาครัฐได้สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมในการพัฒนาเศรษฐกิจทั้ง ๓ ด้าน (BCG Model) ไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เป็นการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่ามากที่สุด สร้างมูลค่าเพิ่มโดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยทั้งหมดนี้ต้องอยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษาสสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลให้เกิดความยั่งยืนไปพร้อมกัน โดยจังหวัดฉะเชิงเทรามีนโยบายขับเคลื่อน BCG Model กับพืชเศรษฐกิจ ๓ ชนิดคือ ข้าว มันสำปะหลัง และมะม่วง ซึ่งวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปข้าวและมันสำปะหลังนั้นได้มีการนำกลับไปใช้ในกระบวนการผลิตเป็นพลังงานทดแทน แต่สำหรับมะม่วงจังหวัดฉะเชิงเทรามีปริมาณผลผลิต ๓๕๘,๙๐๕ ตันต่อปี ซึ่งผลผลิตบางส่วนได้นำไปแปรรูปและมีเปลือกมะม่วงเหลือทิ้งไม่ได้หมุนเวียนนำกลับมาใช้ประโยชน์อยู่เป็นจำนวนมาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นควรดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยหมักจากเปลือกมะม่วงอย่างมีคุณภาพ เพื่อขับเคลื่อน BCG Model ของจังหวัดฉะเชิงเทรากับพืชเศรษฐกิจมะม่วงด้าน Circular Economy โดยการสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการหรือเกษตรกรกลุ่มแปรรูปมะม่วง ในการนำเปลือกมะม่วงซึ่งเป็นวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปนำกลับมาใช้ประโยชน์ในการผลิตเป็นปุ๋ยหมักที่มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ลดการใช้ปุ๋ยเคมีช่วยให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตเป็นการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อขับเคลื่อน BCG Model ในการนำเปลือกมะม่วงที่เป็นวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักที่มีคุณภาพ

๒. เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและลดต้นทุนจากการใช้ปุ๋ยเคมี

๔. เป้าหมาย

๑. ปริมาณเปลือกมะม่วงเหลือทิ้งจากการแปรรูปลดลง

๒. กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วงลดการใช้ปุ๋ยเคมีลง

๕. ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย

๑. ปริมาณเปลือกมะม่วงเหลือทิ้งจากการแปรรูปลดลงร้อยละ ๙๐

๒. กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วงลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงร้อยละ ๒๐

๖. พื้นที่เป้าหมาย

๑. โรงงานและกลุ่มเกษตรกรแปรรูปมะม่วง ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

๒. แปลงใหญ่มะม่วง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

๗. กลุ่มเป้าหมาย

- ๑. ผู้ประกอบการหรือเกษตรกรกลุ่มแปรรูปมะม่วง
- ๒. กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

๘. งบประมาณ (ล้านบาท)

โครงการ/ กิจกรรม	ปี					รวม (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
ต้นทาง	-						
กลางทาง	๒๓๐,๐๐๐ บาท					๐.๒๓	ศูนย์ศึกษาการพัฒนา เขาหินซ้อนฯ
ปลายทาง	-						

๙. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	โครงการ / กิจกรรม ผลิตปุ๋ยหมักจากเปลือกมะม่วงอย่างมีคุณภาพ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑.	ประสานผู้ประกอบการ / กลุ่มแปรรูปมะม่วง สำหรับแหล่งวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ยหมักจากเปลือกมะม่วง	ศขช. และ สนง.เกษตรจังหวัด
๒.	ประสานกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วงอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ	ศขช. และ สนง.เกษตรจังหวัด
๓.	อบรมเกษตรกรวิธีการผลิตและใช้ปุ๋ยหมักจากเปลือกมะม่วง	ศขช.
๔.	วิเคราะห์ดินก่อนและหลังจากใส่ปุ๋ยหมักเปลือกมะม่วง	ศขช.
๕.	ติดตามและประเมินผล	ศขช.

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑๐.๑ หน่วยงานหลัก

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑๐.๒ หน่วยงานสนับสนุน

สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๑. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. ทำให้เกิดการหมุนเวียนนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ๒. ลดต้นทุนจากการใช้ปุ๋ยเคมีลง

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการตลาดมะม่วงอย่างครบวงจร

๑. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ ๓

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑.๒ แผนแม่บทฯ ประเด็น การเกษตร แผนย่อย เกษตรปลอดภัย/เกษตรชีวภาพ/การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

๑.๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๒. หลักการและเหตุผล

จากนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรด้วย BCG Model เป็นโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ (๑) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้ในการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร ไปสู่ Premium product (๒) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการพัฒนาศักยภาพและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกลับมาใช้ประโยชน์สูงสุด ลดปริมาณของเสีย และ (๓) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นการผลิตที่มุ่งเน้นความยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อมโดยใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม ลดผลกระทบต่อสุขภาพและระบบนิเวศความหลากหลายทางชีวภาพ โดยจังหวัดฉะเชิงเทราที่ได้มีนโยบายขับเคลื่อน BCG Model กับพืชเศรษฐกิจ ๓ ชนิดของจังหวัด คือ ข้าว มันสำปะหลัง และมะม่วง ซึ่งมะม่วง เป็นสินค้าเกษตรที่สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เช่น มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง มะม่วงชายตึก มะม่วงเขียวสวย เป็นต้น จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นที่ปลูกมะม่วงทั้งหมด ๒๒,๖๕๔ ไร่ เกษตรกร ๖,๗๒๙ ราย ผลผลิตรวม ๒๐,๘๕๘.๑๑ ตัน/ปี มูลค่า ๔๖๔.๙๔ ล้านบาท นับว่าเป็นไม้ผลที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดฉะเชิงเทราอย่างสูง แต่ในการผลิตมะม่วงคุณภาพก็ยังคงประสบกับปัญหาการแข่งขันที่มีข้อจำกัดในการจำหน่ายสินค้าเกษตรให้กับตลาดที่สูงขึ้น ราคาสินค้าตกต่ำในช่วงฤดูการผลิต เนื่องจากมีผลไม้หลายชนิดออกในช่วงเวลาเดียวกัน ปัญหาราคาปัจจัยการผลิต แรงงาน เกษตรกรสูงอายุ และค่าขนส่งที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้เกษตรกรยังประสบปัญหาคุณภาพผลผลิตไม่คงที่ โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด ต้นทุนการผลิตสูง ตลาดไม่แน่นอน จึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการตลาด รวมไปถึงสร้างจตุรบรรณพันธุ์มะม่วงเพื่อเป็นที่ศึกษา และพัฒนามะม่วงให้มีคุณภาพเหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค และนำเศษวัสดุที่เหลือทิ้งของมะม่วงนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

จากที่กล่าวมาข้างต้น ได้เห็นถึงความสำคัญของปัญหา จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการตลาดมะม่วงอย่างครบวงจร เพื่อส่งเสริมและพัฒนา การผลิต การแปรรูป และการตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร มีการทำการเกษตรด้วยการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม มีตลาดรองรับที่แน่นอน พร้อมทั้งมีแปลงรวบรวมพันธุ์มะม่วงไว้ใช้ในการศึกษา รวมไปถึงนำเศษวัสดุที่เหลือทิ้งของมะม่วงนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดความยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงคุณภาพ
๒. เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและตลาดในการรับซื้อผลผลิตมะม่วงคุณภาพ
๓. เพื่อนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมะม่วงมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๔. เป้าหมาย

๑. เกษตรกรมีผลผลิตมะม่วงคุณภาพเพิ่มขึ้น
๒. มีการรวบรวมพันธุ์มะม่วงเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพ
๓. มีตลาดรับซื้อผลผลิตที่แน่นอนและราคาสูง
๔. มีการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งของมะม่วงมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๕. ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย

- ๑. ผลผลิตมะม่วงคุณภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕
- ๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕
- ๓. นำเศษวัสดุเหลือทิ้งของมะม่วงมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๘๐

๖. พื้นที่เป้าหมาย

อำเภอบางคล้า อำเภอลองเขื่อน อำเภอพนมสารคาม และอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

๗. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๔๐ ราย

๘. งบประมาณ (ล้านบาท)

๑.๙๒ ล้านบาท

โครงการ/ กิจกรรม	ปี					รวม (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
โครงการส่งเสริม การเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิต การแปรรูป ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการตลาด มะม่วงอย่างครบ วงจร	๖๔๐,๐๐๐	๖๔๐,๐๐๐	๖๔๐,๐๐๐			๑.๙๒	
ต้นทาง กิจกรรมที่ ๑ การ ถ่ายทอดความรู้และ ศึกษาดูงานการเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิต การแปรรูป ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และ การตลาดมะม่วง คุณภาพ	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐			๐.๘๑	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร ฉะเชิงเทรา สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์
กิจกรรมที่ ๒ แปลง เรียนรู้รวบรวมพันธุ์ มะม่วง	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐			๐.๓	ฉะเชิงเทรา และ สำนักงานเกษตร อำเภอ
กลางทาง กิจกรรมที่ ๓ การ เชื่อมโยงเครือข่าย การผลิต การแปรรูป และตลาดใน การรับซื้อผลผลิต มะม่วงคุณภาพ	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐			๐.๒๑	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร ฉะเชิงเทรา

โครงการ/ กิจกรรม	ปี					รวม (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
							สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา และ สำนักงานเกษตร อำเภอบ้านนา
ปลายทาง กิจกรรมที่ ๔ การ ถ่ายทอดความรู้และ ศึกษาดูงานการนำ เศษวัสดุเหลือทิ้ง มาหมักทำถ่านไบ โอชาร์	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐			๐.๖	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร ฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา และ สำนักงานเกษตร อำเภอบ้านนา

๙. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑.	กิจกรรมที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการตลาดมะม่วงคุณภาพ - อบรมและศึกษาดูงานการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการตลาดมะม่วงคุณภาพ จำนวน ๔ วัน	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์ฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตร อำเภอบ้านนา

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๒.	กิจกรรมที่ ๒ แปลงเรียนรู้รวบรวมพันธุ์มะม่วง - การจัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์มะม่วง จำนวน ๑ แปลง	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตร อำเภอบ้านฉะ
๓.	กิจกรรมที่ ๓ การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต การแปรรูป และตลาดในการรับซื้อ ผลผลิตมะม่วงคุณภาพ - จัดงานเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ, MOU รับซื้อผลผลิต จำนวน ๑ วัน	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตร อำเภอบ้านฉะ
๔.	กิจกรรมที่ ๔ การถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมะม่วงมา ทำถ่านไบโอชาร์ - อบรมและศึกษาดูงานการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมะม่วงมาทำถ่านไบโอชาร์ จำนวน ๓ วัน	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตร อำเภอบ้านฉะ

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑๐.๑ หน่วยงานหลัก

สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๐.๒ หน่วยงานสนับสนุน

๑. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยอง
๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระยอง
๓. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ระยอง
๔. สำนักงานเกษตรอำเภอ

๑๑. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรได้รับความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการตลาดมะม่วงคุณภาพ
๒. เกษตรกรมีปริมาณผลผลิตมะม่วงคุณภาพเพิ่มขึ้น
๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. เกษตรกรขายผลผลิตมะม่วงคุณภาพได้ราคาที่สูงจากการเชื่อมโยงการตลาด
๕. เกษตรกรนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมะม่วงมาใช้ให้เกิดประโยชน์

มันสำปะหลัง

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดมันสำปะหลังอย่างครบวงจร

๑. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ ๓

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑.๒ แผนแม่บทฯ ประเด็น การเกษตร แผนย่อย เกษตรปลอดภัย/เกษตรชีวภาพ/การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

๑.๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๒. หลักการและเหตุผล

จากนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรด้วย BCG Model เป็นโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ (๑) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำความรู้เทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร ไปสู่ Premium product (๒) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการพัฒนารัพยากรและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกลับมาใช้ประโยชน์สูงสุด ลดปริมาณของเสีย และ (๓) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นการผลิตที่มุ่งเน้นความยั่งยืน ต่อสิ่งแวดล้อมโดยใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม ลดผลกระทบต่อสุขภาพและระบบนิเวศความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่ง พืชมันสำปะหลัง เป็นพืชเศรษฐกิจหลักอันดับต้นของจังหวัดฉะเชิงเทรา และเป็นพืชเศรษฐกิจตามยุทธศาสตร์สินค้ารายพืชเศรษฐกิจ ๔ สินค้า (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และอ้อย) ของประเทศอีกด้วย จังหวัดฉะเชิงเทราที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๒๑๙,๖๗๑ ไร่ ผลผลิตรวม ๗๘๕,๘๙๔ ตัน คิดเป็นผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ ๓,๖๐๘ กก./ไร่ มูลค่า ๑,๕๕๘.๒๒ ล้านบาท ซึ่งมันสำปะหลังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย ทั้งอุตสาหกรรมแปรรูปมันสำปะหลังขั้นต้น ได้แก่ มันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลังดิบ หรืออุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ พลังงานทดแทน เป็นต้น นับว่ามันสำปะหลังเป็นพืชอาหารและพืชพลังงานที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา และในจังหวัดฉะเชิงเทรานั้นยังมีแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตอาหารและพลังงานรองรับในพื้นที่หรือบริเวณใกล้เคียง นับได้ว่าเป็นโอกาสทางการแข่งขันของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังของจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นอย่างมาก แต่เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังบางส่วนก็ยังคงประสบกับปัญหา ผลผลิตต่อไร่และเปอร์เซ็นต์แป้งต่ำ เนื่องจากเกษตรกรใช้ท่อนพันธุ์ที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ความเสื่อมโทรมของดิน จากการที่ใช้ปุ๋ยและสารเคมีในปริมาณมากติดต่อกันเป็นเวลานาน การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงตามไปด้วย และเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจการผลิตมันสำปะหลังตามหลักวิชาการ ความต้องการของตลาดผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังคุณภาพดี รวมไปถึงเศษเหง้ามันสำปะหลังที่เหลือทิ้งจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า

จากเหตุผลดังกล่าว ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหา จึงควรดำเนินการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดมันสำปะหลังอย่างครบวงจร เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ เพิ่มปริมาณผลผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดที่แน่นอน เพื่อให้สร้างรายได้และเกิดความยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ
๒. เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและตลาดในการรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลัง
๓. เพื่อนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมันสำปะหลังมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๔. เป้าหมาย

๑. เกษตรกรมีผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น
๒. มีตลาดรับซื้อผลผลิตที่ให้ราคาสูงกว่าทั่วไป

๓. มีการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งของมันสำปะหลังมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๕. ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย

๑. ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕
๓. นำเศษวัสดุเหลือทิ้งของมันสำปะหลังมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๘๐

๖. พื้นที่เป้าหมาย

อำเภอพนมสารคาม และอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

๗. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๔๐ ราย

๘. งบประมาณ (ล้านบาท)

๑.๗๗ ล้านบาท

โครงการ/ กิจกรรม	ปี					รวม (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
โครงการส่งเสริม การเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิตและการตลาด มันสำปะหลังอย่าง ครบวงจร	๕๙๐,๐๐๐	๕๙๐,๐๐๐	๕๙๐,๐๐๐			๑.๗๗	
ต้นทาง กิจกรรมที่ ๑ การ ถ่ายทอดความรู้และ ศึกษาดูงานการเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิตมันสำปะหลัง คุณภาพ	๒๓๐,๐๐๐	๒๓๐,๐๐๐	๒๓๐,๐๐๐			๐.๖๙	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร ฉะเชิงเทรา สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตร อำเภอ
กิจกรรมที่ ๒ แปลง เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิตมันสำปะหลัง คุณภาพ	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐			๐.๓	
กลางทาง กิจกรรมที่ ๓ การ เชื่อมโยงเครือข่าย การผลิตและตลาด ในการรับซื้อผลผลิต มันสำปะหลัง	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐			๐.๑๘	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร ฉะเชิงเทรา สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเกษตร

โครงการ/ กิจกรรม	ปี					รวม (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
							อำเภอ
ปลายทาง กิจกรรมที่ ๔ การ ถ่ายทอดความรู้และ ศึกษาดูงานการนำ เศษวัสดุเหลือทิ้งมัน สำปะหลังมาทำ ถ่านไบโอชาร์	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐			๐.๖	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: <u>ศูนย์วิจัยและ</u> <u>พัฒนาการเกษตร</u> <u>ฉะเชิงเทรา</u> สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา และ สำนักงานเกษตร อำเภอ

๙. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑.	กิจกรรมที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ - อบรมและศึกษาดูงานการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ จำนวน ๓ วัน	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา และ สำนักงานเกษตรอำเภอ
๒.	กิจกรรมที่ ๒ แปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ - จัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบ จำนวน ๒ แปลง พื้นที่ ๒๐ ไร่	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา และ สำนักงานเกษตรอำเภอ
๓.	กิจกรรมที่ ๓ การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและตลาดในการรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลัง - จัดงานเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ, MOU รับซื้อผลผลิต จำนวน ๑ วัน	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
		เกษตรฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา และ สำนักงานเกษตรอำเภอ
๔.	กิจกรรมที่ ๔ การถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมันสำปะหลังมาทำถ่านไบโอชาร์ - อบรมและศึกษาดูงานการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมันสำปะหลังมาทำถ่านไบโอชาร์ จำนวน ๓ วัน	หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุน: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา และ สำนักงานเกษตรอำเภอ

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑๐.๑ หน่วยงานหลัก

สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๐.๒ หน่วยงานสนับสนุน

๑. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรฉะเชิงเทรา
๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา
๓. สำนักงานเกษตรอำเภอ

๑๑. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรได้รับความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ
๒. เกษตรกรมีปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังคุณภาพเพิ่มขึ้น
๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. เกษตรกรขายผลผลิตมันสำปะหลังที่มีคุณภาพได้ราคาที่สูงจากการเชื่อมโยงการตลาด
๕. เกษตรกรนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมันสำปะหลังมาใช้ให้เกิดประโยชน์
